

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Qvintum

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XXXVI. Idem a Bracharensi Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74544](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74544)

f *Pœnitentia.*) Si aliquando, videlicet voluntariè communicaverint; secus verò si ex necessitate, quia tunc nullà pœnitentiã, aut abso-

lutione indigent, ut docuerunt Suarez *de censur. disputat. 5. sect. 2.* Balboa *in cap. 12. num. 27. de except.*

CAPVT XXXV.

Idem ^a *Lundon. Episcopo.*

UT fama tua consulas, & salutis, & sic malorum audaciã comprimã, ut ab eis bonorum innocentiam tuearis, super his nos humiliter consulis, quã officium pastorale contingunt, ut de nostra responsione securus inunctã tibi sollicitudinis debitum laudabilius exequaris. Sanè nos tua duxit fraternitas consulendos, utrum clerici graviter excedentes, qui tutè non possent monasteriis ad agendam pœnitentiã^b deputari, quoniam cum non pœniteant de commissis, opportunitate fugiendi captata, carcerem fugerent claustris, & prioribus se sceleribus celerius immiscerent, à te, vel aliis^c Prælatis suis arctã possint custodiã mancipari; & utrum laici, si clericos in magnis sceleribus deprehendant, in canonem incidant sententiã promulgatã; cum nec comprehendere, nec ad iudices trahere ipsos possint, nisi in eos manus injecerint violentas. Ad primum igitur respondemus, quod cum Prælatis excessus corrigere debeant subditorum, & publicæ utilitatis interfit, ne crimina maneant impunita, & per impunitatis audaciã fiant, qui fuerant nequam, nequiores; non solum possunt, sed debent etiam superiores clericos, postquam fuerint de crimine canonicè condemnati, sub^d arctã custodia detinere, qui cum sint^e incorrigibiles, nec in monasteriis valeant custodiri, ad similia, vel pejora de facili laberentur. Laici verò circa excommunicationis sententiã capere clericos, & ad iudicium trahere possunt, si oporteat, etiam violenter: dum tamen id de mandato faciant Prælatorum, quorum illi sunt jurisdictioni subiecti, & quorum est corrigere criminosos; cum hoc non ipsi, sed illi, quorum auctoritate id faciunt, facere videantur; dum tamen non amplius eorum violentia se extendat, f^f quàm defensio, vel rebellio exigit clericorum.

NOTÆ.

1. ^a *Londo.*] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 8.* De qua Ecclesia egi in *cap. 6. de consuetud.* Sed legendum est *Lundensi*, ut notavit Paulus Ydumay in *not. ad Innoc. III. lib. 16. epist. 118.* de qua Ecclesia egi in *cap. 2. de consuet.*

^b *Deputari.*] Ut moris olim erat, *cap. tue*, ubi probavi, *de pœnis.*

^c *Prælatis.*] Juxta tradita in *c. 1. de offic. ordin.* *d* *Sub arctã custodia.*] In carcere videlicet, ut dicemus in *cap. novimus*, & *fin. de V. S.*

^e *Incorrigibiles.*] Et si tales verè sint, possunt degradari, tradique Curie sæculari, juxta adducta in *cap. cum non ab homine, de judic.*

^f *Quam defensio.*] Et tunc laici ritè adiri possunt, ut probat Salgado *de Regia protect. part. 1. cap. 2. num. 285.* Consonat textus in *cap. 1. hoc tit. in 4. collect.*

CAPUT XXXVI.

Idem ^a *Bracharensi Archiepiscopo.*

Contingit interdum in partibus tuis, & de consuetudine regionis habetur, sicut tuã nobis f. intimavit, quod clerici, si quem offendant, & satisfacere velint offenso, secundum morem patriã, quem inter se laici jam observant, corpora sua sponte supponunt^b xxx. vel xl. seu pluribus, aut paucioribus percussionibus fustium, quas frequenter non coacti suscipiunt, sed volentes, non solum de aliorum clericorum manibus, sed etiam laicorum. Unde nos humiliter consulebas, utrum hujusmodi percussores in canonem incidant sententiã promulgatã. Nos autem f. t. super hæc t. duximus respondendum, quod hujusmodi manus injectio, etsi non violenta, tamen injuriosa videtur, cum ille canon non tam in favorem clerici ordinati, quàm in favorem ordinis^c clericalis fuerit promulgatus: ideo volumus, & mandamus, ut id de cætero prohibeas attentari per provinciam Bracharensẽ. Si quis autem clericus post prohibitionem hujusmodi sponte subierit, ^d excommunicetur uterque; proviso, quod clericus injuriam passò sine injuria clericali satisfaciat competenter, quatenus inter eos pax valeat rationabiliter reformari.

NOTÆ.

NOTÆ.

1. a **B**racharenfi] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 10.* De Bracharenfi Metropoli nonnulla adduxi in *c. 7. de in integr. restit.*
 b *Triginta.*] Per quem numerum non creditur perveniri ad effusionem sanguinis, juxta tradita in *cap. 1. de calumniar.*
 c *Ordinis clericalis.*] Unde renunciari non potest, juxta tradita in *cap. si diligenti, de foro compet.*
 2. d *Excommunicetur.*] Clericum, qui percussioni suæ consentit, impunè percuti, docuerunt nonnulli, quos refert, & sequitur Barbosa in præfenti, quia talis percussio nequit dici violenta, jux-

ta verba canonis *si quis suadente* 17. *quest. 4.* sed re-
 citius contrarium in præfenti deciditur, nam est
 non sit violenta talis manuum injectio, est tamen
 injuriosa, quia nequit ita offensus privilegio cle-
 ricalis ordinis renunciare, vel eam injuriæ pe-
 nam à jure expressam remittere, ut docuerunt Say-
 rus de *cenfur. lib. 3. cap. 26. num. 18.* Suarez eod. *tract.*
disput. 22. sect. 1. num. 58. Molina de *just. tract. 3.*
disput. 51. num. 3. Layman, Castropalao, & alii,
 quos refert & sequitur Gibalinus in *synod. fol. 463.*
 Quæ sententia facilè probatur ex eo, nam si cle-
 ricus, qui se ipsum vulneravit, aut sui cadem, vul-
 nusque alii consuluit, aut præcepit, incidit in
 hanc canonis excommunicationem, juxta com-
 mune sententiam, multò magis qui clerico con-
 sentienti manus injectit.

CAPVT XXXVII.

Idem ^a *London. Episcopo.*

Relatum est nobis, quod cum aliqui servi tuæ Provinciæ propter injectionem ma-
 num in clericum violentam in canonem incidunt sententiæ promulgatæ, allegan-
 tibus dominis eorumdem, quod carere mancipiis suis nolunt, venire ad Sedem
 Apost. absolventi non curant, per occasionem hujusmodi eludentes ecclesiasticam disci-
 plinam. Quocirca disc. v. per Ap. s. m. quat. eos venire compellas ad Sed. Ap. absolven-
 dos, cum plus sit Deo quàm homini deferendum, nisi fecerint hoc in fraudem, ut sub-
 trahant se ab obsequio dominorum, aut ipsi propter hoc sine culpa sua incurrerent gra-
 ve ^b damnum: & in utroque casu poteris eos ex indulgentia nostræ permissionis absol-
 vere cum nimis sint ab Ap. Sed. remoti: sed in recompensationem laboris, quem in itinere
 sustinerent, aliam eis satisfactionem injungas, dummodò non sit tam gravis, & enormis
 excessus, ut propter vitandum scandalum, & tollendum exemplum hujusmodi serviad
 servum fervorum venire debeant absolventi.

NOTÆ.

1. **L**ondon.] Ita etiam legitur in tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 11.* in hac sexta legitur
Lugdun. sed parum interest quamlibet ex eis retineas inscriptionem.

b *Grave damnum.*] Consonat textus in *cap. mulieres*, ibi: *Qui existant in potestate alterius, hoc tit. & docent Bonacina de censur. dict. quest. 4. punct. 5. num. 3.* Molina de *justitia tract. 3. disp. 64. num. 2.* Barbosa de *potestat. Episcop. allegat. 41. num. 29.*

CAPUT XXXVIII.

Idem ^a *Strigoniensi Archiepiscopo.*

Sacris est canonibus institutum. *Et infra:* Licet autem is, qui voluntarius excommu-
 nicatis communicaverat, qui cum omnibus fautoribus suis, & participibus excom-
 municationis sententiæ sint astricti, ad cor postmodum rediens, de mandato Ecclesiæ
 illos, quos fovet, expugnaret; non tamen prius, quàm absolutionis gratiam perceperit,
 habendus est absolutus. nec si occumbat in bello, oblationes sunt recipiendæ pro
 eo, vel orationes Domino porrigendæ: nisi cum de ipsius viventis penitentia per evi-
 dentia signa constiterit, juxta cujusdam ^b constitutionis nostræ tenorem, defuncto etiam
 absolutionis beneficium impendatur.

NOTÆ.

1. a **S**trigoniensi.] In tertia collectione, *sub hoc tit. cap. 12.* legitur *Indrosensis*; sed ubique malè, veram enim hujus textus inscriptionem dedi in *c. sacris, de his qua vi*, ubi extat prior pars hujus Decretalis.
 2. b *Constitutionis.*] Relatæ suprâ in *c. à nobis*,

& *lib. 6. regestr. 16. epist. 49.* ubi Abbatibus de Re-
 floris, & Palmi ita Innocentius scribit: (Oblata à
 nobis M. muliexis petitio continebat, quod cum
 olim S. frater suus unâ cum quibusdam aliis morti
 cujusdam inreruisset presbyteri, diabolo sua-
 dente, tandem reversus ad cor, humiliter suum
 recognovit excessum, & paratus ut iter acciperet
 ad Sed. Apostolicam veniendi, præveniente mor-
 nis